Štev. 60 Posamezna številka 20 stotink V Trstu, v soboto 12. marca 1921 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVI

EDINOST

Izhaja — izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Gulina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in celo leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm*). — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 40 stot.» osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov, *mm* po L 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Rusija, kam drviš?....

...»Tudi ti, Rusija, drviš kot ta hitra, neprekosljiva trojka. Za teboj se praši cesta, ropočejo mostovi, vse se oddaljuje od tebe in ostaja za tabojl Presenečen po tem božjem čudesu obstoji opazovalec ter se vprašuje: ali je to blisk z nebes? Kaj pomeni to hitenje, grozo vzbujajoče... Rusija, kam drviš? Daj odgovor. Ne da odgovora...«

Te preroške besede nesmrtnega Gogolja, s katerimi končuje prvi del »Mrtvih duš«, morajo danes bolj kot nikoli presuniti slehernega Slovana in človekoljuba. Vrtoglava naglica, s katero se je vesoljna Rusija pogreznila v vrtinec svetovne zmede, nam je zastavila dih.

Leto 1917 je bilo za Slovane skrajno obupno. Velika Rusija, ki je navdajala vse trpeče slovanske narode z najlepšimi in najsijajnejšimi upi, se je zrušila in zdelo se je, da je ruski narod obsojen na smrt v brezvladju. Seme ruskih revolucionarnih politikov, filozofov in umetnikov je obrodilo take sadove, da je večina ruskega razumništva prestrašeno in s prekrižanimi rokami opazovala valovanje razburkanih kmetskih in delavskih množic, ki so v svoji prirodni, divji sili grozili, da uničijo vso rusko kulturo in zadajo s tem vsemu Slovanstvu smrten udarec.

In v tistih usodnih dnevih se je pojavil silen človek, ki je vzel v svoje roke kaotično gibanje množic ter ga uredil. Ta mož je bil Lenin. Z brezprimerno energijo in brezobzirnostjo napram sebi in drugim je vzpostavil red najprej v središčih Rusije t. j. v Petrogradu in Moskvi. Zadnji dve leti ruske zgodovine nam pričata, s kakšnimi ogromnimi težavami in silami se je morala boriti pod vodstvom Lenina boljševiška vlada v Rusiji.

Po dolgotrajni, pogubonosni krvavi vojni je potrebovala Rusija tedaj le eno: brezpogojni mir. In edino boljševiška stranka je spoznala tedaj neobhodnost miru. Toda po miru na sovražnih bojiščih se je začela vojna v deželi. Meščanske vojne v Rusiji bi se pa bile gotovo že veliko prej končale, da niso posegle vmes tujerodne velesile, ki so imele korist na oslabljenju Rusije.

In vkljub silnemu naporu notranjih in zunanjih sovražnikov, vkljub gospodarski blokadi in osamljenosti se drži sovjetska vlada že tri leta. Ne glede na to, je-li kdo pripadnik komunizma ali ne, je-li odobrava ali obsoja sedanjo vlado na Ruskem, mora vsakdo priznati, da ima ta vladavina krepko jedro v sebi, da je kljubovala toliko časa vsem neznanskim težavam. Nihče ne more odrekati sedanjim voditeljem Rusije idealizma in požrtvovalnosti za splošno dobro, zakaj brez idealnih smotrov in nesebičnega delovanja ne bi se mogla držati nobena stranka v tako obupnih razmerah.

Brez dvoma so si sedanji ruski voditelji stekli zaslugo, da so vzpostavili državno avtoriteto skoraj na vseh ozemljih bivše carske Rusije, da so vsaj deloma pomirili divje revolucionarno vrenje ter pričeli z gospodarsko preosnovo, v kolikor je bilo to mogoče z ozirom na izredno težke razmere.

Res je sicer, da je nešteto njihovih reform ostalo na papirju. Res je, da so doživeli v notranjosti deželo mnogo porazov. Tako se je velika agrarna reforma, ki je morda največji in najsilnejši dogodek novejše ruske zgodovine, izvršila proti namenom in proti programu komunistov. Po dolgem in ljutem boju so prodrle zahteve in želje ruskih kmetov, ki so hoteli postati gospodarji in lastniki zemlje. Življenje je bilo močnejše od komunistov in jih je premagalo.

Toda kljub vsem neuspehom in porazom, so komunisti vendar izvedli mnogo velikih reform, katerih važnost in veličino mora vsakdo priznati.

Nas navdajajo vsi sveti in grožnje, ter lepe besede, ki jih pošiljajo v svet razni »prijatelji« ruskemu narodu, z nezaupanjem. Saj poznamo te prijatelje, ki bi radi vso Rusijo spravili v svojo veliko malho in jo izkoriščali ter pri tem pretakali kokodrilje solze nad nesrečnim ruskim narodom, ki ne more priti do miru.

Stališče vsakega poštenjaka bodisi Rusa ali tujca, je, da si Rusi sami urede hišo po svoji volji. Kar je za naše razmere prav in dobro, morda za Rusijo ne velja. Sicer pa ima Rusija toliko ljudi in med njimi silne talente, da ne potrebuje »pomoči« od zunaj. Do tega spoznanja je prišel tudi dober del tistih Rusov, ki ne soglašajo s sedanjim sovjetskim režimom in ki žive deloma izven domovine kot begunci. Tudi ti se mislijo vrniti v domovino ter pomagati s svojim svetom in delom na vstajenju svojega naroda.

Zopet prihajajo iz Rusije vznemirjajoče vesti. Časopisi poročajo o velikih uporih proti obstoječi vladi sovjetov ter prerokujejo sovjetskim republikam bližnjo smrt. Kerenski je baje že v Rigi, kjer čaka, da se v ugodnem trenotku postavi na čelo protirevolucionarni armadi ter potolče Trockijeve rdeče čete, ki so še ostale zveste sovjetom.

Dasi so vse te vesti pretirane in prikrojene za borzne in politične špekulacije, vendar ne morejo biti brez vse podlage. V Rusiji se godi nekaj resnega. Kakšen bo konec sedanjega gibanja, se ne da prerokovati. Eno pa je gotovo: gibanje, ki je nastalo v Rusiji, je začelo to pot v osrčju države same, zbruhnilo je med delavci in vojaki, ki trpe v brezupnih prehranjevalnih razmerah. Teh razmer pa so v veliki meri krivi sovražniki sedanje Rusije, ki so storili vse, da so spravili nesrečno deželo v tako obupen položaj.

Sovjetska vlada je izdala baje tale proglas: »Nimamo kruha, ne premoga; položaj je težak, toda ostanite trdni; ne pustite se zavesti od obljub, nobena vlada na zemlji ne more delati čudežev ter vam v trenotku poskrbeti, česar potrebujete. Obljube belih straž so lažnjive.«

Resnično je, da bi se vsaka vlada, ki bi prevzela moč v Rusiji, morala boriti z velikimi gospodarskimi težavami.

Če se pa zgodi, da sedanja vlada propade, potem nastane nevarnost, da padejo skoraj vse ruske pokrajine v novo zmedo. Stojimo pred nevarnostjo, da bodo dolgotraini boji posameznih generalov, izčrpali zadnje sile velikega slovanskega naroda. Najusodnejše vprašanje, pred katerim stoji danes Rusija, se glasi: bodo-li tisti ruski patrioti, ki hočejo zrušiti sedanjo državno avtoriteto v Moskvi, imeli primerno in enakovredno nadomestilo zanjo? Če ne, bi bilo bolje, da ne rušijo, kar se je sezidalo v treh letih.

Temni časi se bližajo, kakor vse kaže, v Rusiji. Slejkoprej se moramo vprašati z Gogoljem: Rusija, kam drviš?

Češkoslovaška

Senat odobril Beneševa izvajanja

PRAGA, 10. Ob priliki razprave o Beneševih izvajanjih so nemški senatorji izjavili, da so solidarni z Nemčijo. Kakor je znano, se je namreč dotaknil Beneš v svojem govoru o evropskih problemih tudi odnošajev med zavezniki in Nemčijo. Nacionalnodemokratični senator Sokol in narodni socialist Klofač sta pribila, da pade odgovornost na Nemčijo. Socialni demokrat Soukup je v imenu svoje stranke izjavil, da bodo socialni demokrati branili svojo domovino proti vsakemu napadu. K temu so pripravljeni tudi za slučaj, da bi sovjetska Rusija napadla Češkoslovaško. Konečno so vse stranke razen komunistov in Nemcev odobrile Beneševa izvajanja.

Nemci v Češkoslovaški so solidarni z Nemčijo

PRAGA, 11. Nemška parlamentarna zveza je poslala predsedniku nemške republike bratski pozdrav. Vpričo težkega položaja, v katerem se sedaj nahaja Nemčija, izjavljajo, da so z Nemci v nemški državi solidarni in smatrajo postopanje zaveznikov za nasilno kršenje mirovne pogodbe.

Češkoslovaška ne mobilizira

PRAGA, 11. Uradno. Govorice o mobilizaciji češkoslovaške vojske so brez vsake podlage. Ukreniło se je samo nekaj iz previdnosti, ker to zahteva hipni politični položaj.

Železna pest češkoslovaške vlade proti komunistom

PRAGA, 11. Meseca decembra lanskega leta je prišlo v nekaterih mestih in industrijskih središčih Češkoslovaške do komunističnih demonstracij. Najresnejši so bili izgredi v brnskem okraju, kjer so komunisti pod vodstvom urednikov komunističnega lista »Rovnost« Votave in Buriana razorožili majhen oddelek vojakov, naskočili vlak, s katerim je prišla vojaška pomoč, in zasedli osrednjeslovansko elektrarno, ki daja glavnemu mestu Moravske električni tok. Tedaj je nastala med vojaštvom in demonstranti huda bitka. Vojaštvo je demonstrante ukrotilo, razorožilo ter aretiralo. Komunistična vodji in vsi oni, ki so se udeležili spopada, so bili izročeni sodišču. Obravnava proti obtožencem je trajala skoraj cel mesec. V pondeljek so prišli pred sodni dvor vodji in sedem drugih oseb. Včeraj je bila izrečena obsodba. Voltava je bil obsojen na 6 let, Burian na 10 let ječe. Oba sta bila obtožena in obsojena radi veleizdaje, kajti njuna akcija je imela namen izzvati državni preobrat. Vsi drugi so bili obsojeni samo radi pobune in ščuvanja.

Češkoslovaški minister za finance podal ostavko

PRAGA, 10. Finančni minister dr. Engliš je vnovič podal svojo ostavko. Ministrski predsednik dr. Černy pa je ni še predložil predsedniku Masaryku. Engliša bosta začasno nadomeščala minister za trgovino Hotovec in sekcijski šef v finančnem ministrstvu dr. Vlasak. Engliševa ostavka je posledica zadržanja strank v vprašanju novih davkov. Zelo verjetno je, da bo imenovan za novega finančnega ministra dr. Vlasak, ki je znan kot eden najboljših češkoslovaških strokovnjakov na finančnem polju.

Ruslja

Krasna Gorka zopet v rokah boljševikov

PARIZ, 10. »Information« ima iz Kopenhagena sledečo vest z dne 9. t. m.: Boljševikom se je baje posrečilo udušiti upor v Krasni Gorki, ki je sedaj zopet v rokah boljševikov. Trocki se nahaja v Krasni Gorki. Topovi te trdnjave ščitijo pehoto, ki napada Kronstadt. Boji se vršijo na ledu.

Sovjetske čete niso še zavzele Kronstadta

HELSINGSFORS, 10. Po zadnjih vesteh je bil novi napad boljševikov proti Kronstadtu odbit.

Protiboljševiško gibanje v Belorusiji

HELSINGSFORS, 10. Ruska agencija »Union« javlja: V Belorusiji se opaža veliko protiboljševiško gibanje. V okolici Minska so se nekatere rdeče čete baje spuntale in so pobile svoje komisarje. Doznava se, da so pristaši polkovnika Souka (?) vdrli v predmestja Kijeva. Po mestnih ulicah se bijejo hudi boji.

Rusija in Amerika

LONDON, 10. Krasin je izjavil poročevalcu »Chicago Tribune«, da bo sovjetska vlada razveljavila koncesije, ki jih je dovolila Wanderlipu v Sibiriji in da ne bo dovolila nikakih koncesij Angliji za izkoriščanje petrolejskih virov v Baku.

Poljska

Poljska proti istočasnemu glasovanju domačinov in izseljencev Gornje Šlezije

VARŠAVA, 10. Poljska vlada je poslala vrhovnemu svetu sledečo noto o ljudskem glasovanju v Gornji Šleziji. Poljska vlada je z ozirom na ljudsko glasovanje zasledovala samo en cilj, da se prebivalstvu Gornje Šlezije zagotovi svoboden izraz njegove volje, kar je v skladu z načeli versailleske mirovne pogodbe. Ista načela so navdajala tudi sklep vrhovnega sveta z dne 27. decembra l. l., ki je bil poljskemu mirovnemu odposlanstvu naznanjen z noto tedanjega predsednika vrhovnega sveta Leyguesa. Na podlagi tega sklepa bi imeli najprej glasovati domačini in še le potem izseljenci. Poljska vlada hoče tudi nadalje založiti ves svoj vpliv, da se med poljskim prebivalstvom ohrani red in mir. Vlada upa, da se ji bo to spričo prosvetljenega patriotizma šlezijskih Poljakov posrečilo. Kljub temu pa smatra za potrebno povedati, da se je bati, da bi nemške organizacije, kakor hitro bi videle, da se ljudsko glasovanje obrača v prid Poljski, ne izzvale neredov in s tem preprečile ljudsko glasovanje samo. Poljska vlada ugotavlja, da je sklep vrhovnega sveta z dne 21. februarja 1921, s katerim je bilo določeno, da bodo domačini in izseljenci glasovali istočasno, velika nevarnost za javni red in mir pri ljudskem glasovanju. Ravno red in mir pa sta neobhodna predpogoja za pravično izvršitev glasovanja. Poljska vlada je prisiljena izjaviti, da odklanja odgovornost za vse morebitne posledice, ako se ta sklep ne izpremeni.

Nemčija

Nemški izseljenci se vračajo v Gornjo Šlezijo radi glasovanja

BEROLIN, 11. Državni in ministrski predsednik sta prisostvovala popoldne odhodu enega vlaka izseljencev iz Gornje Šlezije, ki se vračajo domov, da dajo svoj glas pri ljudskem glasovanju. Predsednik Ebert je imel kratek govor, v katerem je Slezijce opominjal na njihovo dolžnost, ki jo bodo gotovo izpolnili, za kar se jim v imenu države zahvaljuje.

Priprave za ljudsko glasovanje v Šleziji

OPPELN, 10. Bil je objavljen odlok medzavezniške komisije za ljudsko glasovanje, ki odreja, da bodo od danes dalje smele v Gornjo Šlezijo samo osebe, ki bodo imele posebno dovoljenje od medzavezniške komisije. Po ozemlju Gornje Šlezije bodo smele potovati le tiste osebe, ki bodo imele potni list s potrdilom okrajnega nadzornika.

Odstop pruske vlade

BEROLIN, 10. Prilikom otvoritve novega pruskega deželnega zbora je pruska vlada naznanila svoj odstop. Opravljala pa bo svojo službo do sestave nove vlade.

Večinski socialist Leiner predsednik pruskega deželnega zbora

BEROLIN, 10. Ob otvoritvi novega pruskega deželnega zbora je bil večinski socialist Leiner izvoljen za predsednika s 357 glasovi. Za podpredsednike so bili izvoljeni z vzklikom nacionalist von Kries, Garnich iz ljudske stranke in centrist Pors.

Nemška vlada odobrila von Simonsovo postopanje v Londonu

BEROLIN, 10. Državni predsednik je predsedoval danes seji ministrskega sveta, na kateri je minister za zunanje stvari poročal o pogajanjih v Londonu. Na podlagi tega poročila in še drugih obvestil, ki jih je von Simons sporočil svojim tovarišem, je vlada enoglasno odobrila delo ministra za zunanje stvari v Londonu ter je izjavila, da se z njegovim postopanjem popolnoma strinja.

Nemški sindakati proti postopanju zaveznikov

BEROLIN, 10. Nemški poslaniki v Londonu, Parizu in Bruslju so prišli v Berolin. Zveza nemških sindakatov je izdala svojim članom proglas, v katerem protestira proti ukrepom zaveznikov proti Nemčiji.

V novozasedenih krajih je povsod mir

PARIZ, 10. Iz Koblenza javljajo: Odlok medzavezniške komisije, ki predpisuje zasego carin, se je izvršil v miru. Domači listi objavljajo tozadevne odloke medzavezniške komisije. Red in mir vladata povsod.

Londonska konferenca

Grki odločno odklanjajo poizvedno komisijo za Smirno in Trakijo

LONDON, 10. Seja vrhovnega sveta se je končala ob 13'45. Grško odposlanstvo je vnovič odklonilo predlog o poizvedni komisiji s pravico razsodbe glede Smirne in Trakije. Zastopniki zaveznikov iščejo dalje primerna tla za sporazum med Grki in Turki.

Zavezniki so se sporazumeli o vzhodnem vprašanju

RIM, 11. Posebni poročevalec agencije Stefani javlja dne 10. t. m.: Ves dan je bil posvečen vzhodnemu vprašanju. Predpoldne in deloma popoldne so se zavezniki zasebno pogovarjali s Turki in Grki o perečih vprašanjih bližnjega vzhoda. Nato je bila uradna seja, katere se Lloyd George in Lord Curzon nista mogla udeležiti, ker sta morala braniti pred parlamentom načrt zakona za gospodarski boj z Nemčijo. Konferenca je sklenila sledeče: 1. Turški se dajo obsežne gospodarske koncesije; 2. Zavezniške čete bodo zapustile Carigrad; 3. Turška bo zastopana v nadzorovalni komisiji za Dardanele; 4. Smirna dobi posebno upravo, kateri bo na čelu krščanski gubernator. Smirna bo plačevala sultanu poseben davek. V soboto bodo zavezniki sporočili te svoje sklepe Grkom in Turkom.

Amerika

Vprašanje ostanka ameriških čet ob Renu ni še rešeno

WASHINGTON, 11. Državni tajnik za vojno javlja, da general Allen, poveljnik ameriških čet v Nemčiji, ni dobil nikakih naknadnih navodil. V vprašanju ostanka ameriških čet ob Renu ni torej bilo nobene izpremembe.

Grška

Poroka romunskega prestolonaslednika z grško princezinjo

ATENE, 10. Poroka romunskega prestolonaslednika z grško kneginjo Heleno se je vršila danes v stolni cerkvi z veliko svečanostjo. Na vsej poti od kr. dvorca do stolne cerkve je množica vladarja in novoporočenca živahno pozdravljala. Vsi listi so s tem zakonom zadovoljni in naglašajo, da bosta oba naroda še tesneje zvezana in si bosta eden drugemu pomagala.

Španska

Pogreb ministrskega predsednika Data

MADRID, 10. Vse madridsko prebivalstvo je izkazalo Datu zadnjo čast s tem, da je tvorilo špalir na ulicah, koder je šel mrtvaški sprevod. Vse trgovine so bile zaprte. Po želji rajnkega, da bodi njegov pogreb preprost, je bila krsta prepeljana na skromnem mrtvaškem vozu od Datovega stanovanja do palače ministrskega predsedništva. Tu so krsto deli na topovski voz in sprevod se je napotil proti pokopališču. Za krsto je šel kralj Alfonz, dalje španski knezi, Maura, vsi ministri in člani diplomatskega zbora ter ogromna množica.

Morilci ministrskega predsednika Data aretirani?

MADRID, 10. Trije moški, ki so se peljali z motornimi kolesi, so bili aretirani v občini Epinard blizu Segovie. Policija jih ima na sumu, da so se udeležili napada na ministrskega predsednika Data. V Barceloni je bilo aretiranih nekoliko sindikalistov, ki se smatrajo za nevarne ljudi.

Otvoritev mednarodne prometne konference

BARCELONA, 10. Mednarodna konferenca za promet in tranzit je bila danes otvorjena v dvorani mestne hiše v Barceloni. Kralj Alfonz je brzojavno naročil španskemu poslaniku v Parizu, naj izroči udeležencem konference njegov pozdrav.

Italijanska zbornica

Rim, 10. marca 1921.

Danes je v zbornici zopet grmelo in bliskalo proti Giolittiju in njegovi vladi. Vse kaže, da se sedanja vlada ne bo dolgo držala napram sedanjemu razpoloženju med poslanci. Giolitti je namignil na razpust zbornice, zdelo bi se torej, kakor bi se vlada pripravljala rajši razpustiti parlament in razpisati volitve, kakor pa da bi se udala. Vendar pa je precej dvomljivo, da bi prevzela vlada tako težko odgovornost in bi pozvala volilce k žaram v teh burnih časih. Po sedanjih notranjih prilikah države bi bile volitve brškone krvave in ni izključeno, da bi nasilna dejanja bojujočih se strank povzročila meščansko vojno.

Meščanske vojne pa si ne more želeti nobeden pošten državljan ne glede na to, katera stranka bi zmagala v boju. Italija je začela polagoma prihajati k moči po silnih gospodarskih in socialnih pretresih zadnjih let. Državne finance so na potu sanacije, upati je, da se bo primanjkljaj v državnem letnem proračunu v najkrajšem času približal ničli. Pričakovati je zboljšanje valute italijanske lire in splošno padanje cen življenskim potrebščinam, skratka gospodarske razmere se boljšajo. Meščanska vojna pa bi na mah vse to porušila in spravila deželo ob mnogo premoženje in kar je glavno ob kredit v inozemstvu. Zato je verjetno, da vkljub vsem govoricam, grožnjam in razpravljanjem za sedaj še ne pride do razpusta zbornice. Državna avtoriteta se je sicer tudi povzdignila, toda še ni tako močna, da bi zamogla jamčiti miren potek volitev.

Danes so tudi socialisti nastopili proti Giolittiju, ker so zelo o'oveljeni vsled pristranskega postopanja vlade in njenih oblastev pri zadnjih izgredih. Vlada je do sedaj vedno zatrjevala, da bo nastopila proti krivcem ne glede na stranke, toda zakoni in postave veljajo v praksi le za socialiste, ki polnijo ječe.

Pod predsedstvom De Nicole se je začela seja ob 15. Na predlog nekaterih poslancev je podtajnik notranjih del Corradini izjavil, da bo italijanska vlada izrekla sožalje španski vladi povodom umora španskega min. predsednika.

Corradini odgovarja na socialistično interpelacijo glede izgredov v Lendinari meseca februarja, kjer so fašisti v službi agrarcev proti kmetom. Priznava krivdo agrarcev in obljublja, da bo preprečil fašistovske ekspedicije. Vlada bo zaplenila fašistom kamjone ter zaustražila prehode črez Pad.

Matteoti (socialist) se ne zadovoljuje z odgovorom vlade. Imenuje razne kraje, kamor prihajajo ponoči oboroženo tolpe, vdirajo v hiše socialističnih poglavarjev, županov in zasebnikov ter jih ali pobijejo, ali pa odvedejo s seboj. Svari vlado, naj izpremeni svojo politiko, sicer bo delavstvo prišlo do spoznanja, da je mogoče le z nasiljem braniti organizacije in lastno življenje.

Merlin (ljudska stranka) obžaluje fašistovska nasilja, ker izzivajo nova nasilja.

Amendola (liberalec) predlaga, naj zbornica z jutrišnjim dnem sboruje tudi zjutraj, zato da more razpravljati o nujnih predlogih in zakonih in naj se prične prihodnji torek razprava o zunanji politiki.

Giolitti je tudi za to, da se prične razpravljanje o zunanji vladni politiki, toda ne ve, če se bo zunanji minister vrnil do torka. Zato prosi posl. Amendola, naj izpremeni svoj predlog v toliko, da je počakati povratek grofa Sforze.

Amendola ne priznava tega razloga, temveč je mnenja, da mora biti ministrski predsednik vsestransko poučen o naši zunanji politiki.

Giolitti pred'aga, naj zbornica drži sejo tudi v nedeljo, toda ne more sprejeti razprave o zunanji politiki v nenavzočnosti zunanjega ministra, o katerem pa upa, da se bo v kratkem vrnil.

Za predlog posl. Amendola so govorili še razni poslanci liberalnih opozicionalcev, nakar izjavi v imenu socialistov Bacci, da se njegova skupina ne briga za parlamentarne posledice tega glasovanja. Glasovala bo proti vladi iz načelnega razloga ter bo oddala glasove za Amendolov predlog. Dolžnost ministrskega predsednika je, da je poučen ter odgovori ne oziraje se na odsotnost zunanjega ministra. Važne stvari so se dogodile v zadnjih dneh in zbornica ne sme biti postavljena že enkrat pred dovršeno dejstvo. Socialisti bodo glasovali proti vladi tudi zaradi njene politike proti proletariatu.

Cingolani (ljudska str.) pravi, da je postopanje strank predgovornikov naperjeno tudi proti notranji politiki vlade. Zunanje-politično bilanco bo zbornica zamogla še vedno obravnavati pred Veliko nočjo. Njegova skupina bo glasovala proti predlogu posl. Amendole.

Graziadei (kom.) zatrja, da neal v ustavnem državnem ustroju ministrski predsednik glavno odgovornost za zunanjo politiko. Njegova skupina bo glasovala proti vladi.

Giolitti nima nič proti temu, da se že v torek razpravlja samo reška zadeva, če bo zbornica dovršila nekatera dela.

Predsednik stavi na glasovanje predlog posl. Amendole, ki zahteva, da se prične v torek razprava o resoluciji g'ede baroškega pristanišča in o bilanci zunanje politike. Glasovanje je poimensko.

Glasovalcev je bilo 351, večina 176; za predlog je bilo oddanih 150 glasov, proti pa je glasovalo 201 poslanec. Zbornica je zavrnila predlog posl. Amendole.

Domače vesti

Zanimivo vprašanje pristojnosti. Znano je, da sta bila povodom požiga »Laveratora« aretirana tudi časnikarja Umberto Calligaris in Silvio Gasiveda. Obdolžena sta bila, da sta z oken metala bombe in streljala na fašiste. Izročili so ju vojnemu sodišču. Sedaj pa poročajo listi, da je to sodišče, preučivši spise, izjavilo, da je nepristojno ter je spise izročilo deželnemu sodišču. To poslednje pa je izjavilo, da tudi ni pristojno. Moralo bo torej vrhovno sodišče odločiti, katero sodišče naj izvede to kazensko pravdo.

Naveličali so se! Od začetka zasedbe je posloval v Zadru poseben urad za obveščanje tiska. Znano je, da se je iz te kovačnice (pod znamko »Zara«) raznašalo širom sveta vse, kar se je moglo iztaknit proti Jugoslaviji, tendencioznega all — neumnega. Sedaj pa doznavamo, da je ta prosluli dopisni urad zaključil svoje delovanje. Zgodilo se je to brškone tudi zato, ker so izprevideli, da njegovo delovanje ni prinašalo zaželjenih uspehov. Zanimivo bi bilo vedeti, koliko denarja je pogoltnilo to podjetje. Ni čuda, da so se — hranitelji naveličali!

Ubogi Faidutti! Bil je predsednik italijanske »ljudske stranke«, deželni glavar in živo posegal v politično in javno življenje na Goriškem. Slovencem na Goriškem je povzročil marsikako grenko uro, dasi je slovenske matere sin. Sedaj pa pripravljajo drugi njemu grenke ure. Vest, da se misli Faidutti povrniti na Goriško, je razpalila vse italijanski nacionalistični tabor. Zugajo mu, da hočejo preprečiti njegov povratek z vsakim sredstvom, češ da je izdajica, prodana duša, zasramovalec Italije, sluga dunajskega dvora. Če bi se hotel povrniti — pravi goriški poročevalec »Ere« — bi slavni mrtveci na Soči klicali po maščevanju! Sic transit gloria mundi! Nekdaj velik gospod, skoro gospodar dežele, danes begunec, ki mu hočejo zabraniti povratek tudi — s svincem, kakor dovolj jasno napoveduje rečeni tržaški list!

85-letnica rojstva pesnika Stritarja. V sobotni seji deželne vlade v Ljubljani je predsednik dr. Vilko Baltič predlagal, naj se pesniku Josipu Stritarju, ki živi sedaj na Dunaju v največji bedi in skoro strada, povodom 85-letnice nakloni častno darilo v znesku 10.000 kron. Predlog je bil sprejet soglas-

no. **Iztočasno so sklenili naprositi ministrstvo za prosveto**, naj dovoli Stritarju častno pokojnino. Kot zijalen spomenik, reformator našega pripovednega slovstva in ustvaritev odličnega sloga si je pridobil Stritar nevenljivih zaslug za kulturni napredek in razvoj slovenskega naroda. Le čin dolžne hvaležnosti bi bil, da bi se mu narod oddolžil vsaj s tem, da ta veliki kulturni delavec ne bo na večer svojega življenja — stradal. Narod, ki je hvaležen svojim veljakom, časti s tem — sebe.

Priprave za proslavo aneksije. Včerajšnji »Piccolo« je objavil sledečo vest iz Rima: Senator Mosconi, generalni civilni komisar za Julijsko Benečijo, je odpotoval danes zvečer v Trst. Včeraj in danes se je posvetoval z ministrskim predsednikom Giolittijem, s posl. Porziom in posl. Salato. Predmet pogovorov so bila razna vprašanja, ki se tičejo uredbe jadranskih pokrajin in političnih volitev v novoanektiranih pokrajinah. Bil je določen tudi sporet proslave aneksije v Trstu, ki se bo vršila v nedeljo dne 20. marca. Veled žalosti na dvoru radi smrti kraljičinega očeta, črnogorskega kralja, se kralj in kr. princi slavja ne bodo mogli udeležiti. Kr. dvojica obišče Trst prihodnjo jesen. Proslave aneksije dne 20. t. m. se udeležijo zastopniki obeh zbornic in vsaj en zastopnik vlade. Posebno odposlanstvo primorskih senatorjev pod vodstvom posl. Hortisa bo šlo v kratkem v Rim, da se v imenu osvobojenega prebivalstva pokloni kralju.

Kako so praznovali Nemci aneksijo. »Südtiroler Landeszeitung« je prinesla o priliki aneksijskih svečanosti članek z naslovom »De profundis«, v katerem stoji med drugim zapisano: »Tudi prebivavci kanalske doline, ki jih je revna mirovna pogodba nasilno odtrgala od ljube matere Koroške, morajo doživeti svečanost, katera vliva najgloblje čustva žalosti vsem, ki jim je domača gruda draga in ljuba in ki nico še pozabili svojega pokolenja. Mislili smo, da pojde ta bolečina mimo nas, in zaupali obljubam oblastev, da se med nami ne bo proslavljal dan našega zasužnjenja. Bila je pač to le obljuba, ki jih dajajo južni ljudje. V nedeljo 27. februarja se je slavlje v Trbižu res vršilo. — V tej težki uri se spominjamo naše ljube in zveste nemške Koroške, ki je naša domovina in ki nam more uaditi danes le ljubezni polen spomin. Toda tudi to je za nas dragoceno. Obnavljamo odkrito in pošteno prisego zvestobe svoji materi. Ta prisega naj velja za vse večne čase. Ta dan se spominjamo svojih dragih rojakov v nemškem južnem Tirolu, ki so pri enaki priložnosti lanskega leta z nemško možatostjo izrazili svojo grenko bol radi izgube svoje domovine. Globoko zadeti se spominjamo danes tega vzvišenega žalovanja po nemških krajih na Tirolskem. S svojimi tamkajšnjimi brati se spominjamo v globoki resnobi tistih skritih junakov, ki zplio tam zunaj na višinah, kjer je edino naša meja, v hladnem grobu po svoji slavni smrti za domovino. Mi Kanalci se hočemo danes spominjati teh mrtvih, katerim je bila prihranjena sramota in žalost nad tem, da bi bili odtrgani od svojega domačega ljudstva. Toda smrt teh junakov ne sme biti rastoni, ne smejo biti zasajeni strahovite žrtve v tmetju in krvi za domovino. Čim grenkejša je naša bol nad krivico, ki se nam godi, tem globokejša je naša žalost po izgubljeni domovini, tem močneje bomo ljubili svoje brate onstran postavljene ograje. Vedno Vas bomo imeli v mislih, dragi Nemci na južnem Tirolskem, ki znate na častan in dostojanstven način prenašati to kruto usodo. Kako vse drugače je pri nas! — Mi se čutimo ob tej uri žalosti popolnoma zapuščene in moramo do dna izpraznili kelih trpljenja. — Nam ni bila prizanešena niti sramota: morali smo gledati, kako so Nemci in Nemkinje, ki so z nami vred prisi'i pod jarem sužnjosti, prostovoljno sodelovali pri teh veselicah podjarmljenja. S kakšnim zaničevanjem mora pač vsak pošten in pravi Italijan, ki mu je nlegov narod nad vse, gledati na sramotno obnašanje teh ljudi. — Molče se bomo ta dan največje žalosti etrnili v eno in bomo prisegli, da hočemo tudi naši mladini vcepiti počum, da bo moglo krivico, ki se nam je zgodila, potrpežljivo prenašati, dokler ne napoči dan naše pravice. Niti za ped ne bomo odstopili od naše pravice. Vam Italijanom pa povemo sledeče: Mi, ki pošiljamo to prisego v našo domovino in našim bratom na nemško Tirolsko, mi, ki bomo ostali to, kar smo bili, mi smo v stanu razumeti Vaše svečano veselje, v kolikor se odigrava izključno med Vašimi zidaki in na Vaši zemlji. Če smo že prinerani, da živimo skupno z Vami, hočemo, da medsebojna najsveteiša čustva spoštujdo. Razumite vendar našo potrtost, našo vero in bolečino. Razumite vendar naše globoko domovinsko čuteuje. Če bi morali izbirati med izobilnim in pomanjkanjem, bi se brez obotavljanja odločili za zadnje, če bi mogli biti veled tega združeni z domovino! — Vam Italijanom, ki ste gorkega in čutečega srca, ne bo težko razumeti ta naša najvišja čustva. Izgubili smo pač vse, najvišje in najdražje: našo domovino!

Društvene vesti

Kolesarsko društvo »Balkan«, sklicuje za v sredo, dne 16. t. m. važno izredno sejo, na katero so nujno vabljeni vsi odborniki in po možnosti tudi člani! Torej gotovo vsi! — Predsednik.

Iz tržaškega življenja

Blaznost. Pred sinočnjim eta dva mestna stražnika v ulici S. Sergio naletela na slabo oblečeno žensko, ki je počenjala razvrstne neumnosti. Na prvi mah sta mislila stražnika, da je ženska pijana. Kmalu eta se pa prepričala, da je blazna. Žensko, ki se piše Marija I. in je 25 let stara so odpeljali v norišnico pri Sv. Ivanu.

— **Tudi 40-letnemu** trgovcu **Karmine A., ki** je doma iz Milana, **se je zmešala pamet.** Dva Trevesova strežnika sta ga oblekla v prisilni jopič **ter** ga nato odpeljala v opazovalnico mestne **bolnišnice.**

Zastrupil se je z pokvarjeno jedjo. Včeraj se je zgrudil 14-letni Marijan Cicilitera v stanovanju svojega očeta v ulici Giosuè Carducci št. 36 nezavesten na tla. Dečkova mati je pozvala zdravnika rešilne postaje. Zdravnik je konstatiral, da se je deček zastrupil s pokvarjeno jedjo. Ker je bilo njegovo stanje nevarno, ga je dal odpeljati v mestno bolnišnico.

Draga vožnja v tramvaju. Pred par dnevi je prišel v naše mesto g. Josip Manfreda, lastnik žage v Sv. Luciji pri Tolminu. V mestu je imel več trgovskih poslov. Na trgu Verdi je vstopil v tramvaj. V tramvaju se je prikradel k njemu mladenič ter mu potegnil iz žepa listnico, v kateri se je nahajalo 30.000 lir in več vrednostnih listin. Manfreda je opazil tatvino šele, ko je izstopil. Potrudil se je in dal aretirati nekega Novaiorichа, na katerega sumi, da ga je okradel. Novaiorich trdi, da je nedolžen. Ko so mu preiskali žepe niso našli pri njem nič.

Dveletni otrok se ožgal na ognjišču. Pred sinočnjim se je prigodila v družini Ruoso v ulici Udine št. 21 pretresljiva nesreča. — Bilo je okoli 17 ure, ko je prišel Ruoso z dela domov. Ker je bilo v kuhinji mraz, je zakuril. Kmalu je zaplapolal ogenj z velikim rudečim plamenom ter razgreval mrzlo kuhinjo. Dveletni njegov sinček se je veselil ognja ter radostno ploskal z ročicami. Nesreča je hotela, da je šel oče za hip v sobo ter pustil otroka brez nadzorstva. Med tem časom je vzel otrok malo stolico ter splezal na ognjišče. Otrok se je preveč približal ognju. V trenotku je gorela otrokova oblekica. Otrokovo vpitje je privabilo mater v kuhinjo. Ali bilo je že prepozno! Otrok je bil ves ožgan po životu. Dobra mati ga je vzela v naročje. Na lice mesta je bil pozvan zdravnik rešilne postaje, ki je dal odpeljati otroka v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je obupno.

Vesti iz Goriške

Napad na cesti. Nedaleč od Gorice blizu Solkana je napadel mladega čevljarja neznanec, ki je zamahnil proti njemu z bodalom. Ta je zapazil grozečo kretnjo že preje in se je še pravočasno odmaknil. Vendar ga je zadel v roko in mu jo prebodel skozi dlan, nato je zbežal.

Izginil je iz Solkana neki moški (ime nam žalibog ni znano), ki je šel v neko banko, da dvigne večjo svoto denarja. Od tega dne — bilo je to že pred tednom — ga ni od nikjer nazaj. Mogoče je, da je kam odpotoval, možno pa je tudi kaj hujšega. Njegovi domači so v velikih skrbeh in ne vedo, kje naj ga iščejo.

Trogloditi. Nekateri vagabundi se skrivajo po okolici Gorice v podzemskih kleteh podrtih hiš ali celo v kavernah in delajo od tam izlete v svojo okolico, kjer prežijo na plen, ki si ga nabavijo na ta ali oni način. Tako so odkrili zadnje dni več takih ljudi, ki so bivali v neki podrti hiši blizu Solkana in so se le tu pa tam prikazali v kako gostilno na obed ali večerjo, vse drugo njih delovanje je bilo skrivno. Bili so to štirje ptički iz vseh delov Italije, večinoma še mladi in delamožni. Tem trogloditom so zdaj odkazali boljše stanovanje v ječi. Tudi večerjat ne bo treba hoditi več v gostilne.

Vesti iz Istre

Od Sv. Antona. V četrtek dne 3. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku preminulega Josipa Jakomina (»Mežnarja«). Izgubili smo ž njim veterana iz prvih bojev za dosego naših narodnih pravic v Istri. Bil je zaveden, naroden in delaven mož in tako si je vzgojil tudi svojo družino. Velika udeležba pri pogrebu je pričala o spoštovanju, ki ga je pokojnik užival med znanci. Gg. sinovom Josipu, Nazariju in Karlu ter vsem ostalim sorodnikom izrekamo naše sožalje! — Ob tej priliki moram omeniti narodno požrtvovalnost pogrebcev, ki so na predlog g. Mihaela Turka darovali svojo nagrado narodno-obrambnemu skladu. Darovali so po 10 lir: Mihael Turko, Ivan Kocjančič, Anton Jakomin, Andrej Jakomin, Srečko Jakomin in Božidar Jakomin. Skupno 60 L. — Da bi našli obilo posnemalcev!!

Vesti iz Notranjske

Iz št. Petra na Krasu. Le redkokdaj prihajajo dopisi iz naše vasi. Čudili se bodete, kaj se dogaja pri nas v teh žalostnih časih. Mesto, da bi delali za ljudstvo, uprizarjali dramatične predstave, šmeli predavanja, bodrili mladino z lepo slovensko pesmijo priredili so sedaj o pustu puhli ples. Medtem ko stražite v Trstu noč in dan naše kulturne naprave, in niste niti življenja varni, prodajajo nekateri domačini, ki ob vsaki priliki povdarjajo svojo narodnost, našim neprijateljem roko in prirejajo z njimi skupne plese. To je bila najbrže aneksijska slavnost. Glejte, št. Peter je prokopil Trst. Predsednik te prireditve je bila poturica, katera na slovensko vprašanje niti ne odgovarja. Umemo tedaj, da so se italijanskim družinam pošiljala vabila v italijanščini. Največje zasluge pri tem plesu ima tukajšnja dama, ki se jako rada spogleduje s »tenentič« in neki Tržačan, ki se bori v naši vasi in okolici za svoj slovea. Občevalo se je ta večer po večini v italijanščini in nemščini. Tudi gostilničarju ni v čast, da je dopustil v svoji hiši to pobratimsko slavje. Saj je imel zadosten vzrok zato, ko ima ravno zdaj ženo bolno. Dosedaj je slovel št. Peter kot narodna vasica želimo da se njeno ime ne omadežuje.

Klub »Trišetarjev« v Postojni, je priredil v klubovih prostorih Narodnega hotela, v soboto dne 5. t. m. svoj prvi turnir; kateri je izpadel takole: Šibenik, Roje x Paternost, Boštjančič z 2:0, Šibenik, Boštjančič x Paternost, Roje z 3:1. Sodelovali so tudi člani z igranjem šaha, ter dosegli sledeči uspeh: Dr. Penko x Bele z 1:0, Ves skupiček se je izročil v klubovo blagajno!

ZA NARODNI OBRAMBNI SKLAD

— Mesto cvetja na grob umrle Milke Plaper 20 lir za nar. obrambni sklad darovala Ščekova.

DAROVI

— Za otroški vrtec pri Sv. Jakobu nabral g. Josip Šorn med gosti v »Del. kons. društvu« v nedeljo 27. feb. L. 136'—. Denar izročen blagajniku.

Za siroti Udović iz Sv. Ivana so darovali sledeči: po 30 lir 50 stot.: Jerkič nabral med prijatelji (že objavljeno), po 10 lir: g. Fran Sila, župnik, gdč. Brana, gdč Sabadin, g. A. Požar, kaplan, gdč. Hedvika Schlunder, g. Josip Oblak, okrajni sodnik, ga. Tomažičeva (že objavljeno), Zmaga G., po 7 lir: rodbina Martelančeva iz Sv. Ivana, po 5 lir: ga. Frana Košir, ga. dr. Vadnalova, gdč. Bisa, ga. K. dr. Delakova, ga. Štef. dr. Trnovčeva, g. Vinko Trebec, Karol Pahor, gdč. Cucek, g. Ladi Požar, gdč. Peternel, gdč. Košir, g. A. Grmek, g. Danev, voditelj, g. Mislej, M. K., Jaklič, gdč. M. Pahor, gdč. Elda Ferfolja, Barkovljan (že objavljeno), po 2 liri: g. Ivan Kante. Ga. Kristina Lenardon sledeče: 1 krilce, suknjico in nogavice, ga. Škrap: srajco, spodnjico, krilce in predpasnik, ga. Dolhar: 2 para čevljev in oblekco, g. Amf: 3 robce, 3 jopice, ga. Josipina Dekleva iz »Narodnega doma«: eno oblekco. Nabiratelj ica se v imenu 70-letne stare mame in sirot Udović najiskreneje zahvaljuje vsem darovalcem. Posebna zahvala veljaj tudi g. Kodriču, učitelju, da je tako marljivo nabiral med Sv. Ivanskim učiteljstvom. Bog povrni stotero!

Gospodarstvo

° **Trboveljska premogovna družba.** Med Trboveljsko premogokopno delniško družbo in jugoslovensko državo obstojajo nesoglasja. Vzrok tem nesoglasjem je zlasti ta: Na podlagi prvotnih dogovorov je imela imenovana družba pravico, zaračunati velik del investicijskih stroškov, zlasti onih, ki jih je povzročila vzpostavitev obrata v Hajdijami, na breme obratnega računa. Pri obračunu obratnih stroškov se je pa po mnenju državnih funkcionarjev baje navodelo, da je vpostavila podjetje previsok količnik v račun. Razen tega so nesoglasja med vlado in družbo radi zneskov, ki jih je prejela družba ob priliki poslednjega zvišanja glavnice.

° **Udeležba jugoslovenske države pri lesnem industrijskem podjetju.** Jugoslovenska država je pristopila konsorciju, ki se je ustanovil, da prevzame lesno industrijsko podjetje delniške družbe Steinbeiss. Država se udeleži pri tem z 20 miljoni jugoslovenskih kron.

° **Jugoslovenske trgovske agenture v Nemčiji.** Jugoslovenska vlada namerava ustanoviti trgovske agenture v Berlinu, Monakovem in Hamburku. Na drugi strani delajo monakovski trgovski krogi na to, da se ustanovi v Jugoslaviji nemška trgovska zbornica.

° **Kranjska delniška družba za železno industrijo.** Kar je nekaj časa menjajo delnice te družbe zelo živahno tečaj. Navedejo se različni vzroki za to, toda težavno je ugotoviti, ali in v koliko odgovarjajo dejstvom. Ker ima družba ravno tako v Jugoslaviji kakor v Italiji svoje interese, ni neverjetno, da se bo razdelila. Kakor nam poročajo, nameravajo Jugoslovani prožvajanje tega važnega podjetja ščititi s posebnimi ukrepi, zlasti na carinskem polju. V poslednjem času se je tudi čulo, da se je za kranjsko železo vnel boj za večino, pri katerem so bili bajo predvsem udeleženi italijanski interesi.

° **Jugoslovensko-nemška kompenzacijska trgovina.** Jugoslovenski minister za šume in rude je dobil pooblastilo, da lahko sklene s skupino nemških industrialcev pogodbo, po kateri bi zamenjala Jugoslavija 200.000 ton rude iz državnih rudokopov za koks.

Špediterji v Jugoslaviji so si ustanovili organizacijo, ki se zove »Savez špeditera Jugoslavije« in ima sedež v Zagrebu. Do začetka marca je pristopilo 36 članov. Načelnik je g. Hacker, podnačelnik g. Uher. Izdajati so pričeli svoje glasilo »Špediterško-carinski vijesnik«, ki izhaja vsak teden kot posebna priloga zagrebškega strokovnega lista »Trgovac«. Na ustanovnem zboru niso bili zastopani špediterji iz Srbije. Računajo pa na njih pristop in so jim rezervirali mesta v odboru.

Nov vozni red na jugoslovenskih železnicah. Ministrstvo za promet je za 9. t. m. povabilo zastopnike vseh železniških ravnateljstev v kraljevini na posvetovanje o novem voznem redu, ki bi stopil v veljavo dne 1. junija t. l. in bi nehal veljati dne 30. maja 1922.

Jugoslovenski delegati na konferenci v Barceloni. Na mednarodni transportni konferenci v Barceloni bo zastopal jugoslovensko državo poslanik v Madridu dr. Trešić-Pavičić, kateremu bosta dodeljena kot strokovnjaka železniški nadzornik Avramović in za pomorski prospet g. Wilfan.

Italijanske banke v Jugoslaviji. Več italijanskih bank namerava otvoriti v Jugoslaviji svoje podružnice. »Banca commerciale Italiana« v Milanu namerava otvoriti podružnici v Belgradu in Zagrebu. Ta banka je ena največjih italijanskih bank, ki ima svoje podružnice po vsej Italiji in Južni Ameriki in ima tudi silrane banke kakor so: Italijansko-bolgarska komercijal. banka v Sofiji, Italijansko-romunska banka v Bukareštu, Italijansko-madžarska banka v Budimpešti ter Italijansko-avstrijsko društvo za trgovski kredit na Dunaju. Glavnica banke znaša 312 miljonov lir, njene rezerve pa znašajo 156 miljonov lir.

Predaja arzenala v Tivatu. Dne 3. t. m. se je v Tivatu svečano izvršila predaja arzenala in nekaj torpedovk v roke jugoslovenskih oblastev. Med grmenjem topov in sviranjem godbe se je na arzenalu izobesila jugoslovenska zastava. Angleži, Italijani in Francozi so že odšli.

° **Transakcija v jugoslovenski lesni industriji.** Bosanska delniška družba za pridobivanje lesa, ki je bila doslej last tvrdke Marmarosch, Blank & Co. v Bukareštu, je prešla v posest lesnega sindikata v Zagrebu. Sindikat stoji pod vodstvom delniške družbe za izkoriščanje gozdov v Zagrebu. Imenovana bosanska družba je bila ustanovljena leta 1915. Razpolaga z deseterostavno žago.

° **Nova tvornica vagonov v Jugoslaviji.** Kakor smo že poročali, se ustanovi v Brodu na Savi tvornica za gradnjo in popravljanje železniških vagonov, lokomotiv in železnih konstrukcij. Pri podjetju bo soudeležena jugoslovenska država kakor tudi avstrijska družba državnih železnic.

Zaključek II. semnja v Pragi

PRAGA, 10. II. mednarodni pomladanski semenj vzorcev v Pragi se je zaključil s tolikšnim uspehom, da se misli prirediti tretji semenj že to jesen, in sicer v septembru.

Borzna poročila.

Tečaji:

V Trstu, dne 11. marca 1921.

Jadranska banka	390
Cosulich	432
Dalmatia	330
Gerolimich	2 80
Libera Triestina	643
Lloyd	1760
Lussino	1800
Martinolich	280
Oceania	430
Premuda	450
Tripcovich	472
Ampelea	693
Cement Dalmatia	409
Cement Spalato	486

Tuja valuta na tržaškem trgu:

V Trstu, dne 11. marca 1921.

Neprepečatene krone	4.— — 4.50
avstrijsko-nemške krone	3.75 — 4.25
češkoslovaške krone	34.— — 34 50
dinarji	74.— — 74.25
leji	35 — — 36.50
marke	43. — — 43 75
dolarji	26.70 — 26.80
francoski franki	194.50 — 194.—
švicarski franki	455.— — 457.—
angleški funti papirnati	105 75 — 106.—
angleški funti, zlati	116.— — 117.—
rubli	11.— — 12. —
napoleoni	92 — — 93 —

Švicarski tečaji

ŽENEVA, 10. Lira 21'82, marka 9'4125, avstr. krona 1'1625, angl. funt 23'155, fr. frank 42'325, dolar 5'9162.

MALI OGLASI

se računajo po 25 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo plača polovično ceno.

PRODAJO SE lepi odpadli jelenovi rogovi 75 cm dolgi. Pojasnila daje: J. M. Radohovavas 31. pri št. Petru na Krasu. 385

VODNA MOČ s 40 konjskimi silami, mlin, žaga in lišno poslopje je na prodaj pri Ivan Modrijan, Planina 6 pri Rakeku. Istotam se proda 5-8 tednov starih prašičkov in breja svinja, ki iskotila 22 marca. 336

DRVA za kurivo so naprodaj. Padriče št. 28. 382

VILA NA PROSEKU se proda, ali da v najem. Naslov pove upravništvo. 383

POPOLNE KINEMATOGRAFIČEN aparat se proda. Naslov pove upravništvo. 384

AVTO-TRANSPORT blaga za Ljubljano, Bornioli, Trst, via Picardi 23. Telef. 36.10 B. 378

GOSPODIČNA razume slovenščino, italijanščino in strojepisje išče službe od 1'30-4 pop. Ponudbe pod »Mesto« na upravništvo. 387

ŠTEDILNIKE za vzidanje, vsake velikosti, solidno domače delo. Izdeluje in po dogovoru tudi postavlja. Izdelovalnica štedilnikov, Kranjec Ludovik, Trnovo pri Il. Bistrici. 381

TRGOVINA z mešanim blagom na deželi sprejme petnajstletno, pridno, vestno in nekoliko italijanščine zmožno učenko, hčer poštenih staršev. Ponudbe pod »Marljiva-modra« na upravništvo. 379

POSESTVO NA PRODAJ! Enonadstropna hiša z vrtom, njivami in gospodarskim poslopjem. Lov in ribarstvo za 5 let. Letovišče. Leži v prijaznem mestecu na Dolenjskem. Ponudbe pod »Zmerna cena« na An. zav. Dr. Beseljak, Ljubljana. 371

POROČNA SOBA in nova kuhinja se po ugodni ceni prodaste. Via Boccacio 7, pritličje, desno. 372

SPALNE SOBE, omare s 4 predali, svtile postelje, mizice, vzmeti, žimnice, se prodajo. Campo Belvedere 1, Semolich. 373

AVTO-VOZOVI Fiat, Wien, Raba, Marta se prodajo po zmerni ceni ali se oddajo skupno. Pojasnila daje Pileri, Ufficio Cherri, Via Saverio Mercandante 1. 377

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 25

TRTNE ŠKROPILNICE zletom »Austria« iz tovarne Franc Nechwille, Dunaj, ima v zalogi Ivan Mesesnel, Vipava. (347)

KRONE plača vedno par cent. več nego vsak drugi kupec, edinole Alojz Povh, trgovina Piazza Garibaldi št. 3, telef. 3-29 (prej trg Barriera)

Gospodarsko društvo na Kontovelu

registr. zadruga z omej. por.

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, 20. marca t. l. ob 2. uri pop. v lastnih prostorih na Kontovelu

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelništva.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1920
4. Razni predlogi in nasveti.

Na Kontovelu, dne 18. marca 1921.

(222) ODBOR.

NB. V smislu zadružnih pravil smo enkrat izvoljeni odbor poslovati 3 leta, vendar morejo člani voliti nov odbor.

Prodaja kmetijskih strojev in orodja

France Kavčič iz št. Vida pri Vipavi bo prodajal **na sejm 14. marca t. l. potom prostovoljne javne dražbe vse svoje kmetijske stroje in orodje, kakor: kosilni stroj, velike travniške grablje, ročno mlatilnico, slamorezalco, Sackov plug, 3 kmetijske vozove z vso opravo in več ročnega orodja.** (206)

Samo na debelo za preprodajalce!

Trakovi, moške in ženske nogavice, robci, čistilo za čevlje Bril, Ecla, Lift, različni glavniki, šp ga, dišeča mila, kratače, vzmetne zapone, igle in sukanec, žensko perilo, gumbi, cigaretni papir, pismen papir i. t. d. S. Nicolo 19 GIACOMO LEVI S. Nicolo 19

Plačam L 180.— in tudi več za lepe zimske kože KUN

(belice in rumenice).

Kupujem tudi kože lisic, vider, dihujev itd. po najvišjih cenah.

Za večje množine pridem osebno na lice mesta.

Pišite takoj na **D. WINDSPACH, Trst, V. Cesare Battisti** (Stadion) **št. 10, II. nadstropje** (190

Naznanilo.

„Okrajna posojilnica v Komnu", registr. zadruga z neom. zavezo, naznanja svojim zadružnikom, da je po presledku radi evakuacije začela v prejšnjem prostoru v Komnu zopet vsako sredo poslovati. 207 Načelništvo.

Bukovo oglje, premog, plinov coke, drva za peči in štedilnike

Živo in gašeno apno,

strešniki, navadna opeka, cement Portland I. vrste

Daniele Pillin, Trst

ZALOGI: 29

Via Coroneo 25 telefon 13-06
Viale XX. settembre 94 telef. 241

ALESSANDRO LEVI MINZI - Trst

Via Rettori št. 1 — Piazza Rosario — Via Malcanton št. 7

Velika izbera **spalnih in jedilnih sob, kuhinjskega pohištva** kakor tudi **posameznih predmetov.**

Proračuni in projekti (15) **Delo solidno**

PARNA ŽAGA

s popolno opremljeno STOLARSKO TOVARNO, enonadstropno poslopje s hlevi, lastna električna razsvetljava, pokrajina bogata na lesu, 15 minut od postaje in Drave, znamenito in dobro vpeljano podjetje, se radi odpotovanja proda. — Pojasnila daje Anonč i n informačni zavod „VEDEŽ", Maribor, Slovenska ulica štev. 6. 217

PODLISTEK

TUJINEC (79)

— Pa kako maha z rokama! Vse je njihovo — teh prokletih tujcev! je govrila druga. Donašajo od nekje denarja pa pokupujejo vse, kar je boljšega: tudi hiše in vrte. — Ih, in Bog vedi, kje nabirajo toliko denarja!

— Seveda, v Ameriki! Kje drugje? Tu pri nas hočejo biti gospodje, a tam so čistili...

— Slišal te je... Vidiš, kako te gleda!

— Pa naj sliši, jaz bi mu rekla v obraz

Stanko se je ozrl še enkrat in je skoro stekel, kakor da ga preganjajo, in bil je že na Konalu, da sam ni vedel, kako.

In onega jutra sta morje in zemlja razkošno igrala v obilni luči in toplih barvah, in nebo, zemlja, morje so se poljubljali kakor doslej na tej čudni cbali. Ali Stanko ni nič videl od vsega tega.

Doslej sta solnce in morje, in vse, kar je rasto in se gibalo na zemlji, glasno govorilo njegovi duši, ali sedaj ni čul vsega tega, kar ga je vsa njegova pažnja silila v globino, ter je razgrebal samo po svoji in tujih dušah, da bi zanesel luči razgreti fantaziji in roda svojemu izmučenemu razumu.

Čutil je, kako silno se mu tresijo roke in srce bije, in to vedno močnejše, čim dalje je čakal pred hišnimi vratmi... In ko je stopil skozi vrata vrta, se niti spominjal ni več. Izprevidel je, da niti v hišo ne pride, ako ostane tako dalje, in da se povrne Bog ve kam. In vendar mora ravno to jutro priti do odločnega sklepa, kajti po včerajšnjem dnevu se ne more povrniti na prejšnje.

— Vsi drugi gledajo, kako bi jim bilo ugodneje in lepše, pak je čas za-sel — je premislil ter krepko potrkal s klepcem na vrata.

Začul je izredno hitre korake po stopnicah in šum ženskih kril in srce mu je zamrlo in občutil je led okolo njega. In res, ko so se vrata odprla, je videl pred seboj Mado, upadlo, razmrščeno in bledo, ravno tako, kaker si je on zamišljal, ko se je povrnila z Vilinega vrelca.

— Stanko moj! — je vzkliknila, vzdignila in spustila roke, in oba sta ostala tako nekoliko trenutkov, kakor da hočeta drug drugemu pogledati v dušo poprej, nego se objameta.

No, njuna obraza eta bila tako čudna in iz oči so jima g'edali strah, dvom in mučno vprašanje, ki ni hotelo iz ust.

Teznoba jevedno hujše pritiskala njuni duši, ki pa bi morda izginila v objemu, ali oba sta le pričakovala tega iskrenega objema, ki bi mogel povedati vse in raztrgati tisto nemilo, ki se je postavilo med njiju.

Veled vzklika Madinega so gori v sobi pridržali sapo, ak ker nisa dalje nič več čuli razun globoke tišine, so prileteli tudi oni po stopnicah k izhodu in so uzrli z velikim začudenjem, kako stojita molče drug proti drugemu.

V Stanku je vzkipela jeza na samega sebe, ker tudi sedaj ob tej priliki, ne ve, kaj naj bi storil; vendar je zbral vso silo duše ter izpregovoril zamolklo:

— Ne vprašujte me ničesar, ker vam ne bom govoril. Ali, Mada je moja zaročenka in mora z mano!

Vsi so osupnili veled teh besed, pobledeli so bolj in zavladal je zopet strašen molk.

— Mada je vaša zaročenka, ali naša hči — je izpregovoril slednjič z naporom stari Matko — in kam da bi morala ona z vami?

— Ali pridite gori v sobo... Kaj se vam je dogodilo, Stanko? — je rekla Pavla in zajokala.

Stanko pa ni odgovoril na ojeno vprašanje, pač pa se je obrnil do starega:

— Z menoj pojde v Ameriko... ako me ljubi... in to nocoj... a poročiti se moreva takoj, ali tam... nama je vseeno

In silil se je, da bi govoril odločno in krepko, toda, glas se mu je tresel in groza je naraščala v njem, ker se je zavedal, da je stavil na kocko svojo poslednjo radost.

— V Ameriko?...,

— V Ameriko?...,

— V Ameriko?... so zvenedi preplašeni glasovi v tem malem prostoru pri vratih kot odmev.

— Ali, kaj je to, moj Bogi... je zajokala stara z vsem glasom... Kaka Amerika vas je spopadla, gorje meni!

— Ne žalite se, Stanko — je rekel Matko zopet — marveč pojdite gori, pomirite se, pak se bomo razumeli... Ali, moja hči ne pojde v Ameriko, ne danes, ne nikoli! In tega ne omenjajte več.

— Jaz vas tudi ne vprašam — je zaklical Stanko srdito in z mrtvo, ker je videl, kako bi bila njiju usodo drugačna, ako bi bila on in Mada sama in če bi so želje in pravice staršev ne upirale njiju ljubezni. In rekel je takoj na to:

— Ona naj govori!...

In tedaj se je obrnil k Madi, jo prijel za roko in izpregovoril nežnim glasom, ki je v njem zvenela obupna prošnja:

(Dalje.)